

Senioři a stárnutí v kontextu agendy MŽP

Pracovní skupina pro seniory a otázky stárnutí

8. října 2025, MPSV

Nela Řiháčková, odd. udržitelného rozvoje MŽP

Ministerstvo životního prostředí

Obsah prezentace

- 1) Personální aspekty
- 2) Finanční podpora seniorů
- 3) Koncepční ukotvení
- 4) Senioři a udržitelný rozvoj
- 5) Participace – mezigenerační dialog

Personální aspekty

- Vážená skupina (zejména služebně starší) – zkušenost, znalost procesů a vhodných postupů
- Mentoři při zaučování, členové pracovních skupin

i

Benefity

- Práce z domova + rozšíření možnosti v horkých letních dnech, při zdravotních potížích či při péči o osobu blízkou, při dojíždění
- Příspěvky z FKSP (spoření na stáří, rekreaci, kulturu, vitamínové doplňky, dioptrické brýle, zdravotní pomůcky apod.)
- Multisport k udržení fyzické kondice (cvičení, rehabilitace, relax)
- Vzdělávací kurzy, jazykové kurzy

Finanční podpora seniorů ze strany MŽP

- Škála různé finanční podpory – NZÚ, Kotlíkové dotace, Modernizační fond, OP Životní prostředí, OP Spravedlivá transformace, Program česko-švýcarské spolupráce...
- Zaměření na seniory v kontextu energetické chudoby

Sociální klimatický fond

- vznikl na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady EU za účelem řešení sociálních dopadů, které mohou být způsobeny zahrnutím budov a silniční dopravy do systému emisního obchodování (EU ETS2) **řešení energetické a dopravní chudoby v letech 2026–2032**
- podpora určena zranitelným domácnostem, tj. lidem, kteří jsou výrazně zasaženi růstem cen paliv a energií a nemají prostředky na přizpůsobení se zvýšeným nákladům na bydlení a dopravu

Finanční podpora seniorů ze strany MŽP

Nová zelená úsporám Light

- Zdrojem je Modernizační fond a NPO
- Obdoba NZÚ, ale se zaměřením na nízkopříjmové
- Osoby, které vlastní rodinný dům a pobírají starobní nebo invalidní důchod ve 3. stupni $\longrightarrow$ **vyšší míra dotační podpory**
- Pokračovatel tzv. kotlíkových dotací
- Poradenská síť specialistů

Žádosti v rámci Nové zelené úsporám Light

Typ příspěvku	Přijaté žádosti Počet žádostí	Přijaté žádosti Požadovaná dotace	Schválené žádosti Počet žádostí	Schválené žádosti Požadovaná dotace	Vyplacené žádosti Počet žádostí	Vyplacené žádosti Vyplacená dotace
invalidní důchod 3. stupně	2 877	384 235 566 Kč	2 756	367 964 866 Kč	2 746	368 084 752 Kč
přídavek na dítě	3 183	516 117 898 Kč	3 042	493 957 148 Kč	3 032	492 332 113 Kč
příspěvek na bydlení	5 078	724 573 145 Kč	4 916	701 299 245 Kč	4 902	702 271 078 Kč
starobní důchod	89 504	10 525 070 383 Kč	86 573	10 199 423 777 Kč	86 287	10 204 942 208 Kč
Celkový součet	100 643	12 149 996 992 Kč	97 287	11 762 645 036 Kč	96 967	11 767 630 151 Kč

Koncepční ukotvení podpory seniorů

Koncepce programu Místo 2050

- bývalá Místní Agenda 21
- v srpnu schválena vedením MŽP
- podpora dlouhodobě udržitelného života ve městech a obcích v kontextu globálních změn

S3 Podpora aktivního způsobu života ve stáří (s důrazem na inovace, jejich ověřování a šíření v dalších obcích)

- *péče o zdravotně, sociálně a jinak znevýhodněné seniory nehrazená zdravotními pojišťovnami, např. služby jako senior taxi a řešení problému osamělosti, resp. společenské izolace seniorů*
- *prevence pádů, prevence a terapie srdečních selhání*
- *zvyšování digitální gramotnosti seniorů (vč. boje s dezinformacemi)*
- *akce pro aktivizaci seniorů a propagaci aktivního způsobu života, např. místní akademie třetího věku, mezigenerační spolupráce a vyhledávání příležitostí pro využití zkušeností a dovedností seniorů (zapojení do práce osadních výborů, do přípravy místních akcí, do práce neziskových organizací, do škol aj.)*

Stárnutí a udržitelný rozvoj

- OSN Agenda 2030 ➡ **17 Cílů udržitelného rozvoje**
- program globálního rozvoje na roky 2015–2030, přijato 193 zeměmi
- Leave no one behind

Stárnutí a udržitelný rozvoj

i Strategický rámec Česká republika 2030

- převodník mezinárodních závazků do českého kontextu
- dlouhodobý rozvojový rámec pro ČR
- 27 strategických a 106 specifických cílů
- Téma stárnutí zakotveno zejm. v oblasti **Lidé a společnost**
  - Podpora rodin – slučitelnost pracovního života s péčí o děti i seniory
  - Ochrana zranitelných skupin (včetně seniorů) před domácím násilím, duševním strádáním apod., primární prevence
  - Přístup na trh práce pro všechny skupiny
  - Boj proti chudobě, sociálnímu vyloučení a diskriminaci
  - Celoživotní vzdělávání – dostupnost a rozvoj
  - Zdraví – zvýšení délky života ve zdraví, eliminace nerovností ve zdraví, prevence, dostupnost, kvalita

Indikátorové sady

Agenda 2030

- Globální, mezinárodně srovnatelné
- Některé pro ČR nerelevantní

Tříděny dle věku:

- 1.2.1 Podíl obyvatelstva, které žije pod národní hranicí chudoby
- 8.5.1 Průměrná hodinová mzda zaměstnanců
- 8.5.2 Míra nezaměstnanosti
- 16.6.2 Podíl obyvatelstva spokojeného se svojí poslední zkušeností se státní správou
- A další...

ČR 2030

- Dle cílů strategického rámce
- Pouze pro ČR

Tříděny dle věku:

- 5.1.1 Naděje dožití
- 5.1.2 Délka života ve zdraví
- 5.2.2 Podíl osob trpících nadváhou či obezitou
- 8.3.1 Přístup obyvatel ČR k internetu
- 27.1.3 Zastoupení žen/mužů ve volených orgánech
- 27.4.2 Počet osob využívajících ke komunikaci s úřady internet
- A další...

Kvalita života

- Zpráva o kvalitě života
- Pouze pro ČR, subjektivní

Tříděny dle věku:

- 1.4 Hlavní zdroje příjmů domácností
- 1.12 Subjektivní zdravotní stav
- 1.19 Obecná sociální důvěra
- 6.1 Příslušnost ve skupině, která je v této zemi diskriminována – věk
- A další...

Participace – mezigenerační dialog

- Kulatý stůl za účasti dvou generací
- Senioři & mladí
- 23. září 2025, Praha
- Témata udržitelnosti, společenské otázky
  - *Udržitelnost obecně*
  - *Ekonomické jistoty (důchody, bydlení)*
  - *Ochrana demokracie*
  - *Dezinformace*
  - *Klima*

Participace – mezigenerační dialog

Hlavní poznatky

- Mladí: pohlíží na udržitelnost více globálně, zdůrazňují celosvětový kontext, staví postoje na povědomí o veřejném dění
- Starší: pohlíží na udržitelnost a související témata spíše z pohledu jednotlivce, z osobní roviny, postoje staví na zkušenostech

✓ *Vnímání klimatické změny jako aktuální problém*

✓ *Kritika konsumerismu a neuvážené spotřeby*

✓ *Obava z kybernetických hrozeb*

✗ *Mateřství, ambice rodinného života
(mj. v kontextu finanční situace)*

✗ *Adekvátní míra svobody slova*

Ekonomické jistoty

*Společnost
potřebuje mít své
další a další
pokolení. Bez toho
ta budoucnost
nebude. Pro nikoho.*

*Celý evropský
důchodový model je
postavený na tom,
že máme mladou
generaci. A my ji
prostě nemáme.*

*Já jsem jedna
z těch, která v této
situaci dítě nechce.
A to by se mělo
respektovat.*

Ochrana demokracie

*Svobodu říct svůj
názor máme, ale měli
bychom si dávat
pozor, kdy říkáme svůj
vlastní názor a kdy
šíříme dezinformaci.*

*Ted' nemůžete
říct svůj názor.
Já jsem z toho
nešťastná.*

*Měnit názor
není ostuda.*

Dezinformace a kybernetické hrozby

*Doma internet
nechci a banku
jedině osobně.
Proč si dělat nějaké
problémy?*

Děkuji za pozornost

Udržitelný rozvoj

@cesko_udrzitelne

Udržitelný rozvoj TV

www.cr2030.cz